

FOTOĞRAFÇILIK

İÇİNDEKİLER

[Neden Fotoğraf Çekmek İstiyorum](#)

[Çok Fotoğraf Görmek](#)

[Çok Fotoğraf Çekmek](#)

[Not Almak](#)

[Taklit Etmek](#)

[Fotoğraf Makineleri](#)

[Fotoğraf Makinesinin Gözü; Objektif](#)

[Balık Gözü Objektifler](#)

[Geniş Açılı Objektifler](#)

[Normal \(standart\) Objektifler](#)

[Makro Objektifler](#)

[Zoom Objektifler](#)

[Tele Objektif](#)

[Aynalı Tele Objektif](#)

[Diyafram](#)

[Obtüratör \(Enstantane\)](#)

[Vizör \(Bakaç\)](#)

[Fotoğrafta Işık](#)

[Işık Kaynakları](#)

[Işık Kontrastı](#)

[Işığın Geliş Şekline Göre Fotoğrafa Etkileri](#)

[Cepheaden Gelen Işık](#)

[Yandan Gelen Işık](#)

[Tepeden Gelen Işık](#)

[Ters Işık](#)

[Işık Ölçümü](#)

[Işık ve Renkler](#)

[Fotoğrafta Kompozisyon](#)

[Altın Kesit Kuralı](#)

[Diyagonal ve Çizgiler](#)

[Perspektif](#)

[Renk ve Objelerin Dengesi](#)

[Sadelik / Karmaşa](#)

[Hareket](#)

[Fotoğraf Filmleri](#)

[Boyutlarına Göre](#)

[Pozitif ve Negatif Oluşlarına Göre](#)

[Polaroid Filmler](#)

[Renk Duyarlılıklarına Göre](#)

[Hızlarına Göre](#)

[Fotoğrafçılık Alanları](#)

[Foto-Röportaj](#)

[Doğa Fotoğrafçılığı](#)

[Fotoğrafa İlişkin Birkaç Şey](#)

[Birkaç İsim](#)

[Birkaç Süreli Yayın](#)

[Birkaç Kitap](#)

[Birkaç Pratik Bilgi](#)

[Fotoğraf Sözlüğü](#)

NEDEN FOTOĞRAF ÇEKMEK İSTİYORUM?

Eğer bu soruya yanıtınız "Fotoğraflarda pastayı üfleyen kafasız bir çocuk görmemek için" ise fiyatları 10 milyondan 100 milyona kadar değişen, kullanımı belli bir netlik mesafesinde durup deklanşöre basmaktan ibaret olan "compact" fotoğraf makinelerinden alabilirsiniz. Diyelim ki bir doğum gününde çekim yapıyor; mümkün olduğunca fotoğraf karesinin içine aldığımız kişilerin kafalarının alınlarından yukarısını, kollarının tekini, boy fotoğrafı çekiliyorsa ayaklarını kesmemeye dikkat ederek fotoğraf çekilir. Mükemmel sonuçlar beklenmemelidir ama doğum günleri, arkadaş toplantıları vb olaylarda çekilecek hatıra fotoğrafları için idealdir. Fotoğrafla daha ciddi bir ilişki kurmak isteyenlere ise tavsiyem öncelikle "SLR" (Single Lense Reflex) diye tabir edilen bir makine edinmeleridir. Çok çeşitli modellere sahip olan, özelliklerini sonraki yazıda işleyeceğimiz SLR makinelerden edinildikten sonra, fotoğraf çekmeyi öğrenme yolunda atılacak ilk adımlar şöyle sıralanabilir.

Çok Fotoğraf Görmek

Fotoğraf çekmeyi öğrenmek ve olmazsa olmaz bir gereklilik olan "görüşü geliştirmek" için hazırlık aşamasında yapılabilecek en faydalı iş, bol bol fotoğraf görmektir. Gazetelerde, dergilerde yayınlanan fotoğraflardan (Gazetelerin 3. sayfa haberlerinin fotoğrafları da fotoğrafın nasıl çekilmemesi gerektiği konusunda fikir verebilir), fotoğraf sanatçılarının albümlerinde yer alan fotoğraflara kadar her fotoğraf incelenebilir.

Bu fotoğraflara bakarken; objelerin fotoğraf içinde yerleştirilişi (kadro ve kompozisyon), kullanılan ışık, anlatılan konunun işlenmesi, öne çıkarılan ve geri planda bırakılan objeler, renkli fotoğrafsa renklerin, siyah beyaz fotoğrafsa lekelerin ve tonların uyumuna dikkat edin. Her fotoğrafta "Işık nereden gelmiş?", haber fotoğrafında "Haberde bahsi geçen kişi fotoğrafın neresinde duruyor?", manzara fotoğrafında örneğin "denizin ve gökyüzünün fotoğrafta kapladığı alanlar ne kadar, nasıl yerleştirilmiş?" sorularını yanıtlayın.

Bu çalışmaya darbe vurabilecek dergi ve albüm fiyatlarının pahalılığı ise; İstanbul'da Beyoğlu Anadolu Pasajı'nda National Geographic, Reponser Photo, Popular Photography gibi dergilerin, ayrıca çeşitli konulardan fotoğraf açısından zengin birçok derginin eski sayılarını oldukça uygun fiyatlara satan Nedim Press isimli dükkandan. İstanbul'da Fındıklı, Kadıköy, Bakırköy ve yine Beyoğlu'nda rastlanabilecek seyyar satıcılardan alınacak dergilerle; Periyodik olarak Fotoğraf evi 'nde ve çeşitli galerilerde açılan fotoğraf sergilerini gezmekle, son çare olarak kitapçıların kalabalık olmadığı saatlerde fotoğraf albümleri rafının önünde albüm karıştırarak bir nebze olsun aşılabilir.

Çok Fotoğraf Çekmek

Ne yazık ki fotoğraf pahalı bir uğraş. Ancak fotoğraf malzemesinin cenneti olan Sirkeci, film çeşitleri ve fiyatları açısından geniş bir yelpazeye sahip. Birkaç farklı dükkana sorularak fiyatlar konusunda fikir alındıktan sonra bütçenize en uygun gelen fiyata her türlü malzemeyi Sirkeci'den temin edebilirsiniz. Başlangıçta bazı şanssızlıklarla karşılaşabilirsiniz.

Bunların başlıcaları; makineye film koymayı unutmak: Birinin bunu yaptığını duyup da gülen her fotoğrafçı adayı en az bir kere bunu yapar. Çekim bittiğinde filmi sarmak için film sarma kolunu çevirdiğinizde kolun boşa dönüşü sizi acı gerçekle yüz yüze getirir.

Yalnızca güneşin altında uyuklayan kediye çektim zannederken, fotoğrafları tab ettirip gördükten sonra kediyle birlikte yakınındaki arabanın bir bölümünü, o sırada oradan geçmekte olan adamın bacağını, biraz ilerideki çöp kutusunu ve taşmış çöpleri de çektiğini fark etmek... "Sanırım ben bu işi beceremeyeceğim" deyip de vazgeçmeyi gerektirmeyen, vizörden bakıldığında dikdörtgenin içinde yer alan her şeyi görmeye dikkat edilmesi sonucunda atlatılacak bir durumdur.

Film bittiğinde, filmi geriye sarmadan makinenin kapağını açmak: Boşa giden çekim ve bir dahaki çekime kadar sürecek pişmanlık hissi kaçınılmaz sonuçlardır.

Bütün bunlar başlarda yaşanması normal olan, zamanla kazanılan pratikle kendiliğinden geçecek küçük sorunlardır.

Not Almak

İlk çekimlerde not alma yöntemiyle çalışmanın yararı tartışılmaz. Her çektiğiniz fotoğrafı, hangi diyafram ve hangi enstantane değerleriyle çektiğinizi yanınızda taşıyacağınız küçük bir deftere sırasıyla kaydedersiniz. Fotoğraflarınızı tab ettirdikten sonra, negatif filmin üzerindeki karelerin numarasına göre sıraya koyduğunuz fotoğraflarınızda verdiğiniz değerlerin sonuçlarını görme ve değerlendirme şansınız olur. Böylelikle bir sonraki çekimde, saatte 180 kilometre hızla gitmesine rağmen net görmek istediğiniz arabayı düşük enstantane değeri ile çekmez; arkadaşınızın portresini çekerken arkadan geçen insanların bir dahaki karşılaşmanızda tanıyacak kadar net çıkmamasını küçük diyafram değerleri kullanarak sağlayabilirsiniz.

Taklit Etmek

Her ne kadar ilk söylendiğinde kulağa pek hoş gelmese de, öğrenme aşamasında, gördüğünüz ve sevdiğiniz bir fotoğrafın aynısını çekmeye çalışmak öğrenmeye katkısı olan bir yöntemdir. Bu yöntem daha çok stüdyoda fotoğraf çekmeyi öğrenmek aşamasında elverişli bir yol olsa da evde veya dış çekimlerde de denenebilir. Elbette dışarıda, doğal ortam ve ışık kullanılarak çekilmiş bir fotoğrafın aynısını çekmek, fotoğrafın "anı yakalamak" niteliğinden dolayı mümkün olmayacaktır. Çünkü o tek bir andır ve o anın tek kişi tarafından çekilmiş tek fotoğrafı vardır. Buna rağmen; bir örnek verilecek olursa "gün batımında sahilde yürüyen bir insan" fotoğrafı, benzer ortamda , benzer ışık yakalanmaya çalışılarak ve o fotoğrafın kompozisyonuna uygun olarak çekilebilir. Böylece ilk aşamada; benzeri çekilmek istenen fotoğrafın çekim koşullarının incelenmesi; bir sonraki aşamada da; çekimin yapılması şeklinde iki faydalı çalışma uygulanmış olur.

FOTOĞRAF MAKİNELERİ

Fotoğraf makinesinin atası Camera Obscura 'dır. Camera Obscura; 'karartılmış bir odanın duvarına bir delik açıldığında, dışarıdaki görüntü karşı duvara ters olarak düşer' ilkesinden hareketle yapılmış taşınabilir 'karanlık oda 'dır. Bu düzenek 17. yüzyılda oluşturulmuş; 'karşı duvar' yerine buzlu cam konulmuş ve ressamlar tarafından buzlu camın üzerine konan saydam bir kağıt yardımıyla çizim yapmakta kullanılmıştır.

Fotoğraf makineleri, boyutlarına, kullanım alanlarına ve teknik özelliklerine göre sınıflandırılabilir. Fakat her makinede ortak olan, ışık geçirmeyen karanlık bir ortam, filmi taşıyacak olan düzlem, mercek sistemi, ışığın film üzerine düşme şiddetini ve süresini ayarlayan mekanizmalardır. Makineler boyutlarına göre büyük (6 x 9 cm ve daha büyük boyutlarda film kullananlar), orta (4.5 x 6 cm., 6 x 6 cm., 6 x 7 cm., 6 x 8 cm. boyutlarında film kullananlar), küçük (35 mm. film kullananlar) ve minyatür (110 tip formatında film kullanan makineler) diye sınıflandırılabilir.

Teknik özellikleri ve kullanım alanlarına göre ise makineler şöyle sınıflandırılabilir:

Kompakt

SLR (Single Lens Reflex)

Polaroid

Orta format SLR

TLR (Twin Lens Reflex)

Plan (Sheet) film kullanan

Dijital

Fotoğraf çekmeyi öğrenenlere en çok tavsiye edilen makineler, SLR tip olanlardır. Çünkü; SLR makinelerde kompozisyon oluşturma ve pozlama görerek yapılabilir, çekimlerde tele - objektiften balık gözüne kadar çok çeşitli objektif kullanılabilir ve makineye çeşitli aksesuarlar eklenebilir. SLR makinelerin çoğunda 135 tip denilen 35 mm. film kullanılır. Yapılarındaki prizma sistemiyle (görüntünün ayna vasıtası ile prizmadan yansıyarak vizöre ulaşması), objektiften filme ulaşan görüntü tam olarak görülebilir.

Tüm fotoğraf makinelerinde olduğu gibi SLR tiplerde de dört temel parça bulunur; objektif, diyafram, obtüratör ve vizör.

Fotoğraf Makinesinin Gözü; Objektif

Objektif; fotoğrafı çekilecek nesneden gelen ışıkları toplayarak, görüntünün net olarak filme yansımaları sağlayan mercekler topluluğundan oluşan optik bir sistemdir. Objektifte elde edilen görüntü daire biçimindedir. Dairenin tam ortasındaki dörtgen alan, film üzerine pozlanır. Işığın gücü, elde edilen görüntünün kenarlarına doğru azalır. Objektifin oluşturduğu net alan, diyafram kısıldıkça artar. Objektifler, odak uzaklıkları ve diyafram açıklıkları ile tanımlanırlar. (Odak uzaklığı; objektifin optik yapısının merkezi ile film yüzeyi arasındaki uzaklığın mili metrik ifadesidir.) Objektifler odak uzaklıklarına göre; balık gözü, geniş açılı, normal, makro, dar açılı (tele), zoom, aynalı objektifler olarak sınıflandırılır.

a) Balık Gözü Objektifler

6 mm 'den 16 mm 'ye kadar olan, görüş açıları en geniş objektiflerdir. Görüntüde deformasyona sebep olurlar ancak özel olarak ilginç görüntüler elde etmek amacıyla kullanılabilir.

b) Geniş Açılı Objektifler

Görüş açıları standart (normal) objektiflere göre daha geniş olan objektiflerdir. 17 mm ile 35 mm arasındaki objektifler geniş açılı objektiflerdir. *Alan derinlikleri fazladır. Manzara

çekimleri ve kalabalık insan fotoğrafları için idealdir. Mekan çekimi yapmak için de elverişli olmalarına rağmen, 20 mm 'den aşağı düştükçe görüntünün kenarlarına doğru bozulmalar oluşur. Aynı biçim bozulması yakın çekim portre fotoğraflarında da görülür. Fakat aynı zamanda bu biçim bozulmaları fotoğrafta istenilen etkiye göre bilinçli olarak da kullanılabilir.

c) Normal (Standart) Objektifler

Görüş açısı, gözümüzün görebildiği açıya en yakın objektiflerdir. Boyutlarına göre fotoğraf makinelerinin normal objektifleri şöyledir; 24 x 36 mm için 50 mm/, 4,5 x 6 cm için 75 mm/, 6 x 6 cm için 80 mm/, 6 x 12 cm için 90 mm/, 10 x 12.5 cm için 135 mm/, 10 x 15 cm için 150 mm normal objektiflerdir. Portre ve manzara çekimleri için kullanılabilir.

Balık Gözlü Objektif

Geniş Açılı Objektif

Normal Objektif

d) Makro Objektifler

24 x 36 mm boyutundaki makineler için 55 mm, 105 mm ve 200 mm sabit açılı objektiflerdir (Farklı markaların farklı odak uzaklıklarında makro objektifleri bulunur). Konuya çok yakın çekimler için kullanılır. Doğa fotoğraflarında çok küçük canlıları görüntülemek veya herhangi bir obje üzerinden detay görüntü elde etmek için ideal objektiftir.

e) Zoom Objektifler

Görüş açısı değişebilen objektiflerdir. Objektif değiştirmeyi en aza indirmeleri en büyük avantajlarıdır. 24 x 36 mm makineler için 25 - 50 mm ile 360 - 1200 mm arasında değişen çeşitleri bulunur.

Macro Objektif

Zoom Objektif

f) Tele Objektifler

24 x 36 mm makineler için 75 ile 1200 mm arasında olan sabit dar açılı objektiflerdir. Alan derinlikleri azdır. Arka arkaya sıralanmış görüntülerde birbiri üzerine yapışmış etkisi verirler (perspektif yığılması). Bu nedenle daha çok portre çekimlerinde, uzakta olan ve yaklaşılamayan objelerin çekimlerinde kullanılırlar. Ağır oluşları, dezavantajdır.

g) Aynalı Tele Objektifler

1000 ve 2000 mm sabit objektiflerdir (yine 24x36 mm için), genelde spor ve doğa çekimlerinde kullanılırlar. Çok ağır oldukları için sehpa kullanılması zorunludur. Işık geçirgenliği az olduğu için bol ışıklı ortamlarda çekim için uygundur.

Tele Objektif

Aynalı-Tele Objektifler

Diyafram

Objektifin üzerinde bulunan ve film üzerine düşecek ışığın miktarını denetleyen sistemdir. Işığın miktarıyla orantılı olarak alan derinliğini yani fotoğrafta net göreceğimiz alanı da denetler. Diyafram gözbebeğiyle aynı sistemde çalışır. Fazla ışıktaki gözümüzü kısamamızı, az ışıktaki ise açmamızı, diyaframın çalışma sistemine benzetebiliriz. Diyafram açıklıkları f değerleri ile uluslararası çizelgede 1, 1.4, 2, 2.8, 4, 5.6, 8, 11, 16, 22, 32, 45, 64, 90, 128 dizisiyle gösterilir. Diyafram kısıldıkça yani rakam büyüdükçe objektiften filme düşen ışığın miktarı azalır ve buna bağlı olarak alan derinliği artar. Örneğin, manzara fotoğraflarında tüm manzarayı net görebilmek için f 5.6 ve f 8'den itibaren gittikçe büyüyen değerleri yani kısık diyaframları tercih ederiz. Portre fotoğrafı çekerken ise, fotoğrafa bakan kişinin dikkatini çektiğimiz modelin üzerinde toplamak için, fotoğrafını çektiğimiz kişinin net, arkadaki görüntülerin flu görünmesini sağlarız. Bunu sağlamak içinde f 5.6 'nın altındaki açık diyafram değerlerini kullanırız.

Obtüratör (Enstantane)

Film üzerine düşecek ışığın ne kadar sürede düşeceğini denetleyen sistemdir. Merkez obtüratörlerde yaylı yaprakların açılıp kapanmasıyla, yaprak obtüratörlerde birbiri üzerinden kayabilen çelik yaprakların açılıp kapanmasıyla, perdeli obtüratörlerde ise yatay bez veya dikey çelik iki perdenin açılıp kapanmasıyla ışık süresinin denetimi sağlanır. Çalışması sırasında ilk perde açılır ve içeri ışık girer, ayarlanan süre sonunda ikinci perde birincinin üzerine kapanarak filmin üzerine ışık düşmesini engeller. Obtüratör ayarları; T, B, 1-1/2, 1/4, 1/8, 1/15, 1/30, 1/60, 1/125, 1/250, 1/500, 1/1000, 1/2000, 1/4000, 1/8000 olarak ayarlanmıştır. 1/8000 enstantane saniyenin 8000'de 1'i hızında perdenin açılıp kapanması anlamına gelir. Elektronik fotoğraf makinelerinde ara obtüratör ayarları da bulunur; 1/8 ile 1/15 arasında 1/13 gibi. Ayrıca bazı modellerde (örneğin Canon A-1'de) 30 saniyeye kadar uzayan değerler de vardır. Sıranın ilk başında yer alan T ve B ayarları da uzun pozlama yapmak içindir. T ayarında; deklanşöre ilk basılışta perde açılır ve ikinci basılışa kadar açık kalır. B' de ise deklanşöre basıldığı anda açılan perde, parmağınızı (ya da titremeyi engellemek için kullanılan deklanşör aparatını) deklanşörden kaldırdıkça kadar açık kalır.

enstantane 1/15
diyafram 8 (17 Kb)

enstantane 1/13
diyafram 11(18 Kb)

enstantane 1/8
diyafram 18(17 Kb)

Sekil 2. 400 asa filmle çekilmiş, düşük enstantane ile hareketli obje çekimi

Vizör (Bakaç)

Fotoğrafını çektiğimiz görüntüyü izlememizi sağlayan sistemdir. Objektifte oluşan görüntü ayna yardımıyla prizmadan yansıyarak vizöre ulaşır. Pozometre (ışıkölçer) olan fotoğraf makinelerinde ölçüm değerleri de vizörden izlenir.

FOTOĞRAFTA IŞIK

Işık fotoğrafın olmazsa olmazıdır. Fotoğrafa ismini veren "photo" kelimesi de Yunanca ışık anlamına gelir. Gözümüz, ışığı oluşturan elektromanyetik dalgaların bir kısmını algılar. En uzun dalga boyu olan ışık kırmızı, en kısa olan ise mavi ışıktır. Kırmızının ötesi kızılötesi, mavinin ötesi ise morötesi ışıktır. Gözümüzün beyaz olarak algıladığı ışık mavi, yeşil ve kırmızı ışıkların birleşiminden oluşur.

Işık Kaynakları

Işık kaynakları doğal ve yapay olarak iki ana başlık altında sınıflandırılabilir. Doğal ışık kaynağımız güneştir. Yapay ışık kaynağı olarak güneş haricinde ışık veren her şey sayılabilir; ampuller ve mum gibi. Renkler; ışığın cisimlere çarptıktan sonra yansımasıyla oluşur.

Işık kaynaklarına göre renk dağılımı şu şekildedir;

Gün ışığı %33 mavi, %34 yeşil, %33 kırmızı Renksiz flaş ampulü %24 mavi, %36 yeşil, %40 kırmızı Normal elektrik ampulü %12 mavi, %32 yeşil, %56 kırmızı Mum ışığı %6 mavi, %18 yeşil, %76 kırmızı

Işık ve renkle ilgili olarak sık sık karşımıza çıkabilecek bir terim de 'Kelvin'dir. Kelvin, bahsedeceğimiz konuyla ilişkili olarak araştırma yapan bir fizikçinin adı olmakla birlikte, fotoğrafta kullanılan anlamıyla renk sıcaklığını ifade eder. Fotoğraf çekerken kullandığımız ışık kaynağının renk sıcaklığı, fotoğraflardaki renkleri ve kalitelerini belirler. Işığın kelvin derecesi düştükçe renk kırmızıya, yükseldikçe maviye döner. Mavi ışığın soğuk, kırmızı ışığın ise sıcak bir etkisi vardır. Örneğin gün ışığı 5500 - 5600 Kelvin değerinde beyaz ışık verir. 500 Watt'lık bir stüdyo ampulü 3200 Kelvin değerinde, 200 Watt'lık bir ev ampulü 2900 Kelvin değerinde kırmızı ışık verirler.

Tepe flaş dediğimiz, makinelerimizin üzerine takılan elektronik flaşlarda 5500 Kelvin derecesinde beyaz ışık verirler ve fotoğraftaki renk dengesini sağlamaya yardımcı olurlar.

Işık Kontrastı

Fotoğraftaki aydınlık ve karanlık alanlar arasındaki yoğunluktur. Bu yoğunluğun fazla olması yüksek kontrastı, az olması düşük kontrastı oluşturur. Işığın geliş yönü kontrastı etkiler. Işığın her yere eşit olarak yayıldığı bir ortamda çekilen fotoğraflarda kontrast düşük olur; ışığın parlak olmadığı, kapalı havalarda çekilen kış fotoğraflarında olduğu gibi. Tek bir yönden gelen şiddetli bir ışıqla aydınlatılmış objelerin fotoğraflarında ise kontrast yüksek olur. Yazın öğle saatlerinde çekilen fotoğraflarda olduğu gibi; ışık serttir ve gölgeler fazladır. Işığın oluşturduğu kontrast fotoğrafa derinlik katar. Kontrast yüksekliği veya düşüklüğü tamamıyla verilmek istenen etkiyle doğru orantılı olarak tercih edilebilecek bir şeydir.

Işığın Geliş Şekline Göre Fotoğrafa Etkileri

a) Cepheden Gelen Işık

Fotoğrafını çektiğimiz objenin tam önünde, dolayısıyla fotoğrafı çeken kişinin arkasında kalır. (Fotoğrafı çektiğimiz esnada ışığı kesmemek burada dikkat edilmesi gereken en önemli husustur.) Işık cepheden geldiğinde objenin üzerinde gölgeler oluşmaz ve obje üzerindeki her yer eşit denebilecek şekilde aydınlanır. Fakat gölgelerin yokluğu fotoğraftaki derinlik duygusunu azaltır.

b) Yandan Gelen Işık

Ojenin sağından veya solundan gelerek, gölgelerin oluşmasına neden olur. Bu ışık doğru kullanıldığında ve gölgeler takip edilerek doğru şekilde oluşturulduğunda fotoğrafa derinlik ve dramatik bir etki katar. Gölgeler nedeniyle oluşan kontrast aynı zamanda fotoğrafta hareket de sağlar ve görüntüyü sıradanlıktan kurtarır. Fakat ışığın (özellikle de stüdyo çekimlerinde) yanlış konumlandırılarak kullanılması durumunda oluşacak yanlış gölgeler, hoş olmayan görüntüler de oluşturabilir; uzayıp giden burun gölgeleri gibi...

c) Tepeden Gelen Işık

Dışarıda çekim yaparken güneşin en tepede olduğu (özellikle yazın), öğlen 12.00 ila 03.00 saatlerinde arasında gelen ışıktır. Çok sert gölgeler oluşturur, yer yer fazla parlamalar olabilir. Bu yönleriyle rahatsız edebilecek bir ışık olduğundan yazın bu saatler arasında çekim yapmak pek tercih edilmez.

d) Ters Işık

Fotoğrafi çekilen objenin arkasında kalan ışıktır. Fotoğrafını çektiğimiz obje tamamiyle bir silüetten ibaret olur. Fotoğraf çekmeye yeni başlayan ve bir arkadaşını günbatımının önünde çekmek isteyen hemen hemen herkesin başına gelmiş bir durumdur. Sonuç, güzel bir gün batımının önünde insana benzeyen bir karaltı. Doğru kullanıldığı örneklerine sanat fotoğraflarında sık rastlanır.

Cepheden

Yandan

Ters Işık

Sekil 3. Işığın geliş şekline göre fotoğrafa etkileri

Işık Ölçümü

Fotoğraf çekerken ışığı pozometre (ışık ölçer) yardımıyla ölçeriz. SLR makinelerin çok eski modelleri hariç hemen hemen hepsinde otomatik pozometre bulunur. Makinede mevcut olan pozometre haricinde bir de el pozometreleri vardır ki onları kullanmak, şayet fotoğrafinı çektiğimiz obje ulaşabileceğimiz uzaklıktaysa daha sağlıklıdır.

Makinemizdeki pozometre fotoğrafinı çektiğimiz obje / objelerden makinemize yansıyan ışığı ölçer. Fotoğrafinı çektiğimiz objenin üzerine düşen ışık yansıyarak makinemize ulaşır ve bize kullanacağımız enstantane ve diyafram değerlerini rakam olarak verir. Kimi makinelerde pozometre (+) ve (-) ye doğru hareket eden ibre şeklindedir. Ortada bir (0) bulunur. (+) ya doğru gitmesi yansıyan ışığın fazla olduğunu, (-) ye doğru gitmesi ise az olduğunu gösterir. (0) değerinde durması doğru ışık ayarı yaptığımız anlamına gelir.

El pozometreleri ise fotoğrafı çekilen objenin üzerine gelen ışığı ölçmemize yarar. Pozometrenin ucundaki ışığa duyarlı parça objenin üzerine tutulur ve gelen ışık ölçülür. Dışarıda çekim yaparken genellikle makinemizdeki pozometreyi kullanırız, stüdyo çekimlerinde ise daima el pozometresi kullanılır.

Kontrastın yüksek olduğu durumlarda, örneğin güneşli bir havada portre çekiyorsak, modelimiz üzerinde ışık yoğunluğunun farklı olduğu birkaç alandan ölçüm yapmak ve elde ettiğimiz sonuçları değerlendirip poz değerlerini ayarlamak iyi bir sonuç elde etmemizi sağlar.

Filme düşecek ışığın süresini ve miktarını ayarlayan enstantane ve diyafram değerleri arasında tahterevallı yöntemi diye de bilinen bir ilişki bulunur. Enstantane değeri (ışığın filme düşme süresi) düştükçe, diyafram değeri (filme düşen ışığın miktarı) artar veya tam tersi diyafram değeri azaldıkça, enstantane değeri artar. Örneğin; bir manzara fotoğrafı çekiyorsunuz. Ve ışığı ölçtüğünüzde pozometre 1/60 enstantaneye 5.6 diyafram değerlerini gösteriyor. Fakat siz daha geniş bir alanı net görmek istiyorsunuz. Bunun için diyaframınızı kısmanız gerekecektir. Diyafram değerini 5.6'dan 8'e çıkarttığınızda makinenize gerekli olandan bir diyafram kısık yani az ışık girecektir. Bu durumda enstantane değerini 1/60'dan 1/30'a düşürerek ışığın filme düşme süresini diyaframla orantılı olarak uzatmış olur, doğru pozlamayı yapabilirsiniz. Sonuç olarak; 1/60 enstantane ve 5.6 diyafram değerlerinde filme düşen ışık ile 1/30 enstantane ve 8 diyafram değerlerinde düşen ışık eşittir. Bu ayarlamalar sizin fotoğrafta istediğiniz özellikleri (daha fazla net alan, hareketi yakalamak için uzun pozlama gibi) sağlamada kullanılır.

Işık ve Renkler

Renkler, cisimlerin üzerine düşen ışığın yansımalarıyla oluşur. Cisimlerin üzerine düşen beyaz ışığın bir kısmı cisim tarafından yutulur ve farklı yoğunluklarda ve renklerdeki bir kısmı da yansıtılır. O cisim beyaz ışığın içinde varolan ışıklardan hangisini daha çok yansıtıyorsa biz o cismi o renkte algılarız. Bu bilgi, ilk öğrendiğimizde ben ve bir grup arkadaşım da derin felsefî sorgulamalara yol açsa da konunun tamamıyla fizikle alakalı olduğunu çözdükten sonra hayati bir karışıklığı olmadığını kavramıştık.

Bir önceki yazıda renk sıcaklığı biriminin Kelvin ve gün ışığının 5500 Kelvin derecesinde olduğunu söylemiştik. Işğın Kelvin derecesi düştükçe renk kırmızıya, arttıkça maviye döner. Gün ışığının renk ısısı da günün saatlerine ve atmosfer koşullarına göre değişir. Sabahları ve gün batımlarında renk ısısı düşer ve renk kırmızılaşır. Kışın gün ışığı daha çok mavi renkli ışın barındırır. Bu ve benzeri koşullarda fotoğrafın maviye dönmesini engellemek için sarı, kırmızıya dönmesini engellemek için de mavi renkli filtre kullanılır. Işğın polarize olarak (yalnız bir düzlemde titreşerek) yansıdığı cam vb. cisimlerin fotoğrafını çekerken polarize filtre kullanarak yansımalar engellenebilir.

FOTOĞRAFTA KOMPOZİSYON

1820'lerde, çıkış noktası itibariyle, resim sanatına alternatif olarak icat edilen fotoğraf sanatı (o dönem itibariyle zanaatı), kompozisyon kurallarını da, birçok yönünden etkilendiği resim sanatından almıştır. Fotoğrafta kompozisyon, fotoğraf karesi içine alınan objelerin düzenlenmesi olarak tanımlanır. Bu düzenleme işinin amacı ise anlatılmak istenen duygu ve düşüncenin olabilecek en iyi şekilde anlatıldığı, güzel bir fotoğraf üretmektir. Güzel, etkileyici vb. kavramlar her ne kadar göreceli kavramlar olsa da sanatın tarih süreci içinde oluşmuş genellenebilir birtakım ölçüler, fotoğrafı güzelleştirmeye yönelik kuralları da belirlemiştir.

Kompozisyonu oluşturan öğeler şu şekilde sıralanabilir;

Altın Kesit Kuralı

Fotoğraf karesini yatay ve dikey olarak üç parçaya böldüğümüzde, yatay ve dikey çizgilerin kesişme noktaları fotoğrafı çekilen objenin yerleştirilebileceği noktaları gösterir. Objelerin fotoğraf karesi içindeki yerleşimi fotoğrafın niteliğini belirleyen en önemli etkenlerden biridir. Örneğin bir manzara fotoğrafında, fotoğrafa alacağınız bir ağacı görüntünün tam ortasına yerleştirdiğinizde fotoğrafınız ortadan ikiye bölünür ve bütünlüğünü kaybeder. Başka bir örnek verirsek; deniz gökyüzü ve sahilin yer alacağı bir fotoğrafta üçünü de aynı oranlarda fotoğrafa yerleştirmek, yatay olarak uzayıp giden çizgiler ve birbirine yakın tonlardan ibaret bir fotoğraf oluşturur ki bu da görüntüyü hareketsiz ve sıkıcı hale getirir.

Diagonal ve Çizgiler

Diagonal (çapraz) çizgiler fotoğrafın akış yönünü belirler. Fotoğrafın solundan başlayıp sağ alt köşeye doğru giden bir düz diagonalde fotoğrafı izleyen kişinin bakışı okuma yönüyle aynı yönde (soldan sağa) hareket eder ve fotoğraftan akıp gider. Ters diagonalde ise bir obje veya lekeler yardımıyla kapanmış sağ taraf bakışın fotoğraf içinde kalmasına yardımcı olur. Kesişen diagonaller fotoğrafa hareketlilik katar ve bakışın tam ortada fotoğrafın merkezinde toplanmasını sağlar.

Düz yatay çizgiler (deniz, ufuk çizgisi, tarlalar vs) fotoğrafa durağan bir etki katar. Eğri ve kıvrımlı çizgiler (denizin üzerindeki dalgalar gibi) hareketi sağlar. Aynı şekilde dik düz çizgiler de fotoğrafın içinde akıp giden bakışın yer yer durmasını sağlayarak hareketliliğe neden olur. Uzanıp giden bir tarlada yer yer belirmiş ağaçlar ya da ayçiçekleri gibi...

Perspektif

Fotoğrafın içinde giderek birbirine yaklaşan çizgiler (doğrusal perspektif) ya da giderek küçülen cisimler (hacimsel perspektif) perspektifi oluşturur. Perspektif fotoğrafta üçüncü boyut etkisi yaratır ve fotoğrafa derinlik katar. Geniş açı (odak uzaklığı kısa olan) objektifler objeleri birbirinden uzaklaştırarak derinlik duygusunu artırır, tele (uzun odaklı) - objektifler ise objeler arasındaki mesafeyi kısaltarak, görüntülerin birbiri üzerine yapışmış gibi durmasına neden olur ve derinliği azaltır. Derinlik aynı zamanda diyafram ile ilgilidir; kısık diyaframlarda net alan fazlaştıkça derinlik de artar.

Renk ve Objelerin Dengesi

Fotoğraftaki renklerin, tonların ve objeler arasındaki uyumun ya da uyumsuzluğun dengesi, kompozisyonu oluşturan öğelerdendir. Büyüklü küçüklü objeler bir arada ve dengeli kullanıldığında fotoğrafa hareket, kontrast alanlarda heyecan katabilir.

Sadelik / Karmaşı

Fotoğrafta sadelik, mümkün olduğunca az objeyle oluşturulmuş olan fotoğraflara hakim olan durumdur. Örneğin, bir portre fotoğrafı çekerken sadelik, gözetilmesi gereken bir durum olmalıdır ki, fotoğrafı izleyenin ilgisi portresi çekilen kişi de toplanabilsin. Modelin arkasında görünen başka herhangi bir obje, çok karanlık veya çok aydınlık bir alan ilginin istenmeyen bir şekilde dağılmasına neden olur. Karmaşı ise verilmek istenen duyguyla ya da fotoğrafı çekilen an ve durumla ilgili olarak özellikle tercih edilip, yaratılabilir. Bir savaş fotoğrafında ya da bir parkta oynayan çocukların fotoğrafında olabileceği gibi...

Hareket

Yukarıda saydığımız öğelerin fotoğrafa kattığı hareket duygusunun yanında, bazı fotoğrafların hareketi de direkt olarak 'hareketin fotoğrafının çekilmesiyle oluşur. Uzun pozlama yaparak (düşük enstantane kullanarak) çekilen bu fotoğraflarda öncelikli ve kaçınılmaz olarak vurgulanan hareketin kendisidir. Örnek olarak; yarışan bisikletçiler, koşan bir at sürüsü, yerden yükselip potaya uzanmış bir basketbol oyuncusu gibi...

FOTOĞRAF FİLMLERİ

Film, objektiften geçen görüntünün kalıcı olabilmesi için, üzeri, ışığa duyarlı kimyasallarla kaplanmış saydam bir taşıyıcıdır. Işığa duyarlı olan kısmını (duyarkat) oluşturan kimyasallar; gümüş bileşikleridir. Işık, objektiften geçerek filme ulaştığında, gümüş bromür (AgBr), gümüş klorür (AgCl), gümüş iyodür (AgI) gibi tuzlara aktarılır. Işık düşen bölgelerdeki gümüş tuzu molekülleri arasındaki bağlar koparken, ışık görmemiş bölgeler aynen kalır. Filmin banyo edildiği 'geliştirici', ışık etkisi ile iyonlaşan gümüşü (Ag+) indirgeyerek metalik gümüş (Ag) durumuna getirir. Bu aşamada, ışık görmemiş bölgelerdeki bileşik halindeki gümüşte (AgBr) bir değişiklik olmaz. Geliştirme sonrasında, saptama banyosu adı verilen çözeltiye daldırılan duyarkat üzerindeki, ışık görmemiş bölgelerde bulunan gümüş bileşikler çözülerek erir. Saptama banyosu metalik gümüşü etkilemez. Saptama banyosu sonrasında, çözülerek eriyen gümüş bileşiklerinin altında yalnızca film tabanı kalır. Işık gören bölgelerdeki metalik gümüş, taşıyıcı taban üzerindedir. Gümüş metali, ışığın geçişini engelleyerek, o bölgelerin siyah görünmesini sağlar. Bu işlemler sonrasında oluşumu tamamlanan görüntüye 'negatif görüntü' denir.

Filmleri şu şekilde sınıflandırabiliriz;

1) Boyutlarına Göre

Büyük boyutlu; 10 x 12,5 cm, 20 x 25 cm ve daha büyük boy filmler

Orta boyutlu; 4,5 veya 6cm genişliğinde 80cm uzunluğunda şerit halindeki filmler

Küçük boyutlu; 18 x 24 mm veya 24 x 36 mm boyutlarındaki filmler

Minyatür filmler; C110 denilen filmler olarak sınıflandırılır.

2) Pozitif veya Negatif Oluşlarına Göre

Pozitif (dönüşebilir) filmler geliştirme sırasında uygulanan 'ara poz' işlemi sonucu pozitif görüntü olan saydamı oluşturur. Negatif filmlere oranla daha hassas çalışmayı gerektiren filmlerdir. (Işık ölçümünün doğru yapılması, alternatif ölçüm değerleri vererek çalışmak gibi..)

3) Polaroid Filmler

Anında görüntü veren, üç renge duyarlı bileşik taşıyan filmlerin her birinde boya hazır olarak kart üzerinde bulunmaktadır. İşleme polaroid film kullanan makinede pozlandırma ile başlanır. Film kameranın altında görünen ucundan çektiğinizde pozlandırdığımız kısım ile boya taşıyıcı kağıt, silindirler arasından geçerken kesedeki kimyasal, araya homojen olarak yayılır ve yüz yüze gelerek dışarı çıkarlar. Işıktan etkilenen bileşikler karşılıklı gelen yüzeydeki boyayı tutar. Boya diğer tarafa aktarılır. Yüz yüze gelmiş negatif ve pozitif dışarı çıkarıldığında alıcı tabaka bütün renkleri taşıyan bir pozitifdir.

4) Renk Duyarlılıklarına Göre

Bunları siyah - beyaz ve renkli filmler olarak ayırabiliriz. Renkli filmler de kendi içinde iki sınıfa ayrılır; gün ışığı (daylight) ve yapay ışık (tungsten) filmleri. Kızıl ötesi filmler; kırmızı ve kızıl ötesi ışınlara duyarlıdır. Renkli negatif film; üç duyarkat tabakasından oluşur. Her tabaka bir ana renge duyarlıdır. Bu tabakalar üstten alta, mavi, yeşil ve kırmızı olarak sıralanır. Mavi ışığın yeşil ve kırmızıya duyarlı diğer tabakaları etkilememesi için maviye duyarlı tabakanın altına bir sarı filtre tabakası konmuştur. Bu tabaka geliştirme işleminden sonra saydamlaşır. Geliştirme banyosunda oluşan boyama maddeleri,

her duyarkatı kendi rengine boyar. Duyarkatta bulunan gümüş bileşikleri filmde temizlendikten sonra, sadece boya maddeleri kalır.

5) Hızlarına Göre

Filmin hızı; filmin ışığa duyarlılığının fazlalığı ya da azlığı olarak da ifadelendirilebilir. Film hızı, ASA (Amerikan Standartları Enstitüsü'nün belirlediği film hız birimi) veya DIN (Alman Standartlar Enstitüsü'nün belirlediği film hız birimi) ile birlikte ifade edilir. ASA değerleri aritmetik dizi özelliği gösterir. 100 ASA değerindeki film ışığa, 50 ASA değerindeki filmde iki kat daha duyarlıdır. DIN değerleri; her üç birimde bir çift artar. 24 DIN'lik bir film, 21 DIN'lik filmin iki katı ışık duyarlılığındadır. Yavaş filmler; ışık duyarlılıkları az, dolayısıyla çok ışıklı ortamlarda kullanılabilecek, görüntü keskinliği fazla olan, 50 ASA'nın altındaki filmlerdir. Orta hızda filmler; en çok kullanılan, 50 ve 100 ASA değerindeki filmlerdir. Gün ışığında veya yardımcı ışık kaynaklarıyla kapalı ortamlarda kullanılırlar. Hızlı filmler; 125 - 400 ASA değerleri arasındaki, ışık duyarlılığı fazla filmlerdir. ASA değeri büyüdükçe görüntü keskinliği azalır. Çok hızlı filmler; 800 ve üzeri ASA değerindeki, ışık duyarlılıkları çok fazla olan filmlerdir. Gece çekimlerinde tercih edilirler.

FOTOĞRAFÇILIK ALANLARI

Foto-Röportaj

Foto-röportaj, fotoğrafın, hayatımızın içine en fazla girdiği alanlarından biridir. En genel tanımı ile; bir olayı ya da durumu, bir yeri, daha doğrusu bir "şey"i, fotoğraflarla anlatmak olan foto-röportajda amaç da tanımın içinde yer alır.

Anlatmak, anlatılmak istenenin nasıl anlatılacağı, fotoğrafı çekenin üslubuyla doğrudan bağlantılı olsa da, bu alanın etiği açısından kaçınılmaz olan şart, objektif olabilmektir. Bir fotoğraf, çekildiği andan başlayarak, tamamıyla çekenin yorumuna sahip olsa da, foto-röportajcı, anlattığını yansız ve olduğu gibi anlatmak zorundadır.

Foto-röportajda anlar, fotoğrafın hiçbir alanında olmadığı kadar önemlidir. Bazen tek bir "an fotoğrafı" bir olayın ya da bir durumun bütününe anlatmaya yetebilir.

Fotoğrafçı, en azından çekim sırasında daha rahat ve seri çalışabilmek için, anlattığı durum ya da yer ile ilgili bir ön bilgiye sahip olmalıdır.

Özellikle bir olay fotoğraflanıyorsa, fotoğrafçı, foto-röportaj kendisini oluştururken tüm donanımı ve tüm algısıyla her an fotoğraf çekebilecek durumda olmalıdır.

Foto-röportaj içeriği itibariyle, çok fazla sayıda insana ulaşır. Dünyadaki, her yaştan, her yaşayıştan insanı ilgilendirebilecek birçok olay foto-röportajlarla gözler önüne serilmiştir; Vietnam Savaşı, Hippipler, Çernobil Faciası, Afrika'daki açlık felaketi gibi..

Foto-röportaj, konularının çeşitliliği açısından, zengin bir alandır. Sokak insanların yaşamından, iş yaşamına, tarihe yön veren olaylardan, Hawaii Adası'nın doğal güzelliklerine kadar... Kısacası, foto-röportajda konu sınırsızdır.

Foto-röportajcının işini en iyi şekilde yapabilmesi için, iyi düzeyde genel kültüre sahip olması, sadece kendi ülkesindeki olayları değil, tüm dünya genelinde gelişen olayları günü gününe takip etmesi ve kullandığı makineye ve donanıma her şeyiyle hakim olması gerekir.

Foto-röportaj, fotoğrafın, izleyicisiyle karşılıklı etkileşiminin de çok yoğun olduğu bir alandır. Anlattığı hikayenin içeriğine bağlı olarak, onu izleyen kişide varolan bütün duyguları uyandırabilme etkisine sahiptir; merhamet, nefret, barış, düşmanlık, sevgi, savaş... İçlerinde bazıları yarattığı etkiyle çeşitli tepkilerin ve hareketlerin başlangıcı da olmuştur. Bu niteliği, foto-röportajın, tarih süreci içinde zaman zaman iyi, zaman zaman kötü niyetli kullanılmasını doğurmuştur. Savaşın kötülüğünü anlatmak için kullanılan foto-röportaj kimi zaman insan onurunu zedeleyici bir kimliğe de bürünebilmiştir.

Foto-röportajcılık alanına örnek olarak Magnum ve SİPA Press gibi ajansları, Paris Match, Life, National Geographic gibi dergileri örnek gösterebiliriz. 1947 yılında kurulan Magnum'un kurucularından olan Henri Cartier-Bresson çağımızın en ünlü foto-röportajcısıdır. Yine tanınmış foto-röportajcılardan Sebastiao Salgado ve Josef Koudelka Magnum üyesidir. Türk fotoğrafında Ara Güler, foto-röportajcılık mesleğinin simgesi durumundadır.

Tarih sürecinde gelişen olayların, geçen zamanın, değişimlerin, gelişimlerin görsel belgeleri olan foto-röportajlarda üsluplar değişse de, değişmeyecek olan, foto-röportajcının işinin niteliğinden dolayı tarihe ve insana duyduğu sorumluluktur.

Doğa Fotoğrafçılığı

Doğa fotoğrafçılığı, insan eli değmemiş doğanın fotoğraflanmasıdır. Böcekler, kuşlar, evcil olmayan hayvanlar, bitki örtüsü, çiçekler, manzara bu alanın konularıdır.

Doğa fotoğrafçılığında sahip olunması gereken en önemli iki unsur sabır ve malzemedir. Sabır gereklidir çünkü; iki böceğin çiftleşmesinin ya da bir bitkinin yalnızca birkaç saat açan çiçeğinin fotoğrafını çekmek için günlerce beklemeniz gerekebilir. Malzeme önemlidir, çünkü; küçük böceklerin, kuş sürülerinin, vahşi hayvanların fotoğraflarını

ekebilmek için görüntüleri yakınlaştıran malzemelerle çalışmalısınız. İyi ve istenilen fotoğrafları çekebilmek için elinizde bulunan malzemeyi de çok iyi tanımanız şarttır.

Doğa fotoğrafçılığı aynı zamanda fotoğrafını çektiğiniz hayvanlar, bitkiler ve içinde çalışacağınız ortamın koşulları hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir. Aksi takdirde hoş olmayan sürprizler, kazalarla karşılaşılabilir ya da istenilen fotoğrafı asla ekemezsiniz.

Doğa fotoğrafçılığında genellikle normal, tele ve makro objektifler kullanılır. Gerekli malzeme için de; yakınlaştırıcı objektifler (close-up), uzatma körükleri, sağlam bir sehpa (tripot), deklanşör kablosu, objektif gneşliği, artı bir aydınlatma için tepe flaş sayılabilir.

Anlar, bu alanda da biraz farklı bir şekilde de olsa çok önemlidir. Doğada her an başka bir görüntü, başka bir fotoğraftır. Herkes için doğru an ve güzel fotoğraf farklı olabilir. Bu nedenle fotoğrafçının hangi anda nasıl bir görüntü olduğunu saptaması ve istediği görüntünün ne olduğunu belirlemesi için doğanın anlarını, değişimlerini çok iyi gözlemlemesi gerekir. Sizin için doğru an geldiğinde konunuzun o andaki fotoğrafını çekmek için hazır olmanız gerekir.

Manzara fotoğrafları dışında, doğa fotoğrafçılığında konuya mümkün olduğunca yakın çalışmak tercih edilir. iek ve bitki çekimlerinde, kompozisyonda, gereksiz objeleri fotoğrafın dışında bırakmak, çiçeğin ya da bitkinin çeşitli açılardan görüntüsünü incelemek gerekir. Objenizi n plana çıkarmak için; açık diyaframlarla çalışabilir, böylece arka plandaki görüntüleri flu hale getirebilirsiniz. Bu durumda da arka plan ve obje arasındaki renk dengelerine dikkat edilmelidir. Arka plandaki objeler flu olsa bile çok koyu ya da karışık renklerde olduğunda dikkati dağıtabilir. Rüzgarın yaratacağı hareketi önlemek için çeşitli malzemelerle çiçeğin rüzgar alması engellenebilir.

Bir bitkinin ya da çiçeğin hangi ışıkta en iyi görüntüyü verdiğini saptamak için de gözlem gerekir. Doğal ışık yanında, yansıtıcılar ve flaşlarda kullanılabilir. Yansıtıcılar, doğrudan gelen güneş ışığına oranla daha yumuşak ve sıcak bir ışık elde edilmesine yardımcı olur. Doğru miktarda kullanılmış flaş ışığı da kapalı havalarda daha parlak bir görüntü elde edilmesini sağlar. ışık ölçümü yapılırken obje üzerindeki aydınlık ve karanlık bölgeler ayrı ayrı ölçülüp, birkaç seçenekli çekilebilir.

Küçük hayvanların fotoğrafını çekerken, uzun odaklı makro objektiflere ihtiyaç olacaktır. Yaklaşmak gerektiğinde gözünüz daima vizrde, yavaş hareketlerle hareket etmek gerekir. Yumuşak ışık bu canlıların çekimlerinde hoş görüntüler oluşturur.

Manzara fotoğrafı çekerken, dikkat edilecek en önemli kompozisyon kuralı altın kesit (1/3 oranı) kuralıdır. Dikey objeleri, görüntüdeki yatay ve dikey çizgilerin keşişen noktalarına yerleştirmek görüntünün sıradan ve sıkıcı bir hal almamasına yardımcı olur. Örneğin bir kumsal manzarası çekerken, gökyüzü, deniz ve sahili aynı oranda görüntüye almak, uzayıp giden yatay çizgiler oluşturur ki, bu da fotoğrafa fazla sakin ve sıkıcı bir etki verir. Manzara fotoğraflarında çok fazla karmaşadan kaçınmak yerinde olur. Aynı görüntünün hangi ışık koşulunda daha iyi göründüğünün izlenmesi gerekir. Genellikle geniş ve normal objektifler tercih edilirken, kimi zaman tele-objektiflere de ihtiyaç duyulabilir. Manzara fotoğrafındaki en önemli malzemelerden biri sağlam bir sehpadır. Pozlama yapılırken -en basit düzenekli makineler göz önüne alındığında-, makinenin pozometresi, çeşitli aydınlıktaki bölgelerden ortalama bir değer vereceğinden, 2-3 alternatif değerde çekmek gerekebilir.

FOTOĞRAFA İLİŞKİN BİRKAÇ ŞEY

Birkaç İsim

Josef Koudelka, Sebastiao Salgado, Joel-Peter Witkin, Ara Güler, Henri-Cartier Bresson, Şahin Kaygun.

Birkaç Süreli Yayın

Geniş Açı Fotoğraf Sanatı Dergisi, Fotoğraf Dergisi, National Geographic.

Birkaç Kitap

Fotoğraf Üzerine (Susan Sontag), Camera Lucida (Roland Barthes), Fotoğraf Terimleri Sözlüğü (Güler Ertan), Görme Biçimleri (John Berger)

Birkaç Pratik Bilgi

Elinizde fazla film varsa ve bayatlamadan saklamak istiyorsanız, buzdolabınızı kullanabilirsiniz..Kuru ve her dakika ışık almayan bir bölgesini tercih etmekte fayda var.

Baskı yapıyorsanız, banyolarınızı koyu renkli şişelerde, ışık almayan, serin bir yerde saklamak daha uzun kullanmanızı sağlar.

Ucuz ve aynı zamanda kaliteli malzeme için, Sirkeci'ye uğrayın... Birkaç dükkan dolaşıp fiyat almak ve size uygun gelen herhangi birini seçtikten sonra devamlı aynı yerden alışveriş yapmak, malzeme ve fiyat güvenilirliği açısından önemlidir.

Fotoğrafa yeni başlıyorsanız ikinci el bir fotoğraf makinesi tercih edebilirsiniz. Başlangıç için mekanik ya da yarı otomatik makineler kullanılması öğrenme aşamasında faydalı olacaktır. Nikon FE-2, Canon AE-1, Canon A-1, Minolta ve Yashica'nın mekanik modelleri gibi... İkinci el makine alırken, makinenin gövdesinden çok darbe alıp almadığını, çeşitli enstantane ve diyafram ayarlarında birkaç kare çekerek düzgün çalışıp çalışmadığını, arka kapağı açıp bakarak perdede yırtık, kesik bulunup bulunmadığını, objektifin odak uzaklığına göre çeşitli mesafelere netlik yaparak netleşmesinde bir sorun bulunup bulunmadığını, objektifte herhangi bir çizik olup olmadığını kontrol etmek gerekir. İkinci el makine satın almak için Sirkeci'de Hayyam Pasajı gezilebilir.

FOTOĞRAF SÖZLÜĞÜ

Alan derinliği: Objektifin netleştirdiği yerin önünde ve arkasında net olarak görülen mesafe

ASA: Amerikan Standards Association'ın (Amerikan Standartlar Kurumu) kısaltılmışı. Filmin hızını ya da ışığa duyarlılığını sınıflandıran bir sistemdir. Günümüzde bu sistem yerini uluslararası onaylanmış ISO sistemine bırakmıştır.

ISO: International Standart Organization'ın (Uluslararası Standartlar Organizasyonu) kısaltılmışı. Filmin ışığa karşı duyarlılığını ya da hızını gösteren bir sayılandırma yöntemi.

Diyafram açıklığı: Bir objektifin içindeki birbirine geçen metal yaprakların oluşturduğu değişebilir çaptaki aralık. Diyafram açıklığı objektifin dış yüzünde , üzerinde f sayıları işaretli olan bir bilezik ile ayarlanır. Bazı otomatik pozlandırmalı makinelerde ise otomatik olarak yapılır. Diyafram açıklık derecesi filme ulaşan ışığın yoğunluğunu belirler.

F sayıları: Objektifin diyafram açıklığı kontrol bileziği üzerinde bulunan bir dizi numaradır. Bileziği bir sonraki büyük numaraya çevirmek diyafram ayarını yarı yarıya düşürür. Böylelikle filme ulaşan ışığın yoğunluğu da yarı yarıya azalmış olur. F durakları olarak da bilinir ve "bir durak aç ya da kapat" deyimini yaygın olarak kullanılır.

Enstantane hızı: Fotoğraf makinesinin obtüratörünün açık kaldığı ve diyaframdan gelen ışığın filmi etkilediği süre. Enstantane hızı saniyenin dilimleri ya da saniyenin katlarıyla ölçülür. Bir sonraki enstantane ayarına geçtiğinizde diyaframın açık kaldığı süre iki misli artar ya da yarıya iner.

Pozlandırma: Filme ya da fotoğraf kartına ulaşan ışık oranı. Fotoğraf makinesinde diyafram açıklığı ve enstantane ayarı ile belirlenir. Karanlık odada ise agrandizör objektifinin diyafram açıklığı ve agrandizörün açık kaldığı süre ile belirlenir.

Az pozlandırma: Filmin ya da fotoğraf az ışığa maruz bırakılması. Koyu tonlu bir sonuç sağlar.

Çok ışıklı görüntü: Açık tonların baskın olduğu bir görüntü. Çok ışıklı bir görüntünün etkisi biraz daha pozlandırılarak artırılabilir.

Gölgeleme: Görüntünün belirli bir bölümünün daha açık tonda olmasını sağlamak için o bölümün daha az pozlanmasını sağlamak.

Netlik derinliği: Asıl net ayarı yapılan yerin önünde ve arkasında yer alan ve net olarak kabul edilen alanlardır. Netlik derinliği diyafram açıklığına objektifin odak uzaklığına ve net ayarı uzaklığına bağlıdır. Diyafram küçüldükçe, objektif kısaldıkça ve net ayarı mesafesi ayarı arttıkça netlik derinliği artar.